

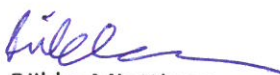
mahdollistamiseen. Hankkeelle on suunniteltu haettavan rahoitusta Leader Tunturi-Lappi ry:n kautta, mutta hakijatahoa on vielä selvitettävä; se riippuu potentiaalisen kylätalon omistussuhteista. Lisäksi tarvetta on investointihankkeelle, jossa kylätaloa rakennettaisiin ja kunnostettaisiin.

Syksyn ja tulevan talven aikana hankkeessa tehtyä kehittämissuunnitelmaa tullaan esittelemään laajasti sekä kylässä että kunnissa. Kehittämissuunnitelma on myös erittäin tärkeässä roolissa Kolarin kunnan Ylläs III -hankkeessa, jossa alueelle päivitetään osayleiskaava ja tehdään koko Yllästä koskeva strategia vuodelle 2040.

On tärkeää, että kyläyhdistyksen hallitus sitoutuu kehittämissuunnitelman toteutumisen eteenpäin viemiseksi ja säännölliseen seurantaan.

6. Allekirjoittajat ja päiväys

Ylläsjärvellä 31.8.2020

Riikka Miettinen

Johanna Koivumaa

Ylläsjärven kylän ja ympäristön kehittämissuunnitelma

LOPPURAPORTTI

31.8.2020

Sisällys

1. Toteuttajan nimi	3
2. Hankkeen nimi ja hanketunnus	3
3. Yhteenveto hankkeesta	3
4. Raportti	4
4.1. Hankkeen tavoitteet	4
a) ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on	4
b) hankkeen tavoitteet	5
4.2. Toteutus	5
a) toimenpiteet	5
b) aikataulu	8
d) toteutuksen organisaatio	9
e) kustannukset ja rahoitus	9
f) raportointi ja seuranta	10
g) toteutusolehdutukset ja riskit	10
4.3. Yhteistyökumppanit	11
4.4. Tulokset ja vaikutukset	11
5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi	12
6. Allekirjoittajat ja päiväys	13

1. Toteuttajan nimi

Hankkeen toteuttaja on Ylläsjärven Kyläyhdistys ry.

2. Hankkeen nimi ja hanketunnus

Ylläsjärven kylän ja ympäristön kehittämissuunnitelma, Hankenumero: 89108.

3. Yhteenveto hankkeesta

Ylläsjärven kylän ja ympäristön kehittämissuunnitelma -hankkeen (1.5.2019-31.8.2020) tavoitteena oli luoda kestävä kehityksen mukainen, Ylläsjärven kylän kehittämissuunnitelma, jossa kylän asukkaita, yrityksiä, mökkiläisiä ja yhdistyksiä aktivoidaan yhdessä suunnittelemaan ja kartoittamaan osajia ja yrittämisen mahdollisuuksia yhteisöllisyyden ja elinkeinojen voimistamisen näkökulmasta.

Hankkeen tuloksena kirjoitettiin Ylläsjärven kylän ja ympäristön kehittämissuunnitelma, jossa on määritelty laajasti lyhyen ja pitkän tähtäimen kehittämistoimenpiteitä sekä kuntien ja kylän yhteistyötä ja vastuita. Hankkeen aikana tehtiin myös paljon muuta kehittämistyötä ja tuloksina saatiin kylälle jo esimerkiksi uusia reittejä sekä yhteistyötä mökkiläisten ja Kittilän kunnan kanssa, ideoitiin kylälle uusia tapahtumia kuten kalastuskilpailut ja Ylläsjärven kyläpäivät, jotka saavuttivat suuren suosion ja vakiinnuttivat paikkansa kylän tapahtumien joukossa. Myös olemassa olevia tapahtumia muokattiin niin, että esimerkiksi perinteisten istumakokousten sijaan kylän asioita käytiin läpi talkoiden yhteydessä ja tapahtumien yhteyteen lisättiin talkoita. Kyläpäivien yhteydessä rakennettiin pyörien pumppark sekä Ylläsjärven kulttuuri- ja ympäristötaidepolkua. Pikkujoulut saivat hyvän vastaanoton, kun niiden konseptia muutettiin edullisemmaksi puurojuhla illallisten sijaan.

Hankkeen ansiosta kyläyhdistys pystyi paremmin suunnittelemaan tulevaisuuden toimintaansa ja haki Leader Tunturi-Lappi ry:n teemahankerahoitusta kahteen eri projektiin, jotka vievät myös kylän kehittämissuunnitelman toimenpiteitä eteen päin. Hankkeessa saatiin innostettua Sport Resort Ylläkselle yritysryhmähanke, joka sai myönteisen rahoituspäätöksen ELY:ltä. Lisäksi innostuttiin kokeilemaan kansainvälistä hanketoimintaa ja osallistumaan Euroopan Unionin Smart

Rural -toimintaan. Yksi tärkeä hankkeen kautta syntynyt idea on myös lumenpudotustalkoilla kerättävä raha kyläyhdistyksen nuorten kesätyöntekijöiden palkkaamiseen.

Yhtenä hankkeen tuloksena voidaan pitää myös Ylläsjärven kylän valitsemista Vuoden 2020 lappilaiseksi kyläksi.

4. Raportti

4.1. Hankkeen tavoitteet

a) ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on

Ylläsjärven kehittämishanke on yleishyödyllinen hanke, jossa kyläläiset itse ovat aktiivisia toimijoita yhdessä kylän vapaa-ajanasukkaiden sekä yrittäjien kanssa. Hanke toteuttaa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman toimenpidettä 7.1. kehittämis-, palvelu- ja hoitosuunnitelmat, joka sisältää uudenlaisen palvelutarjonnan suunnittelua ja yhteistyön kehittämistä.

Hankkeen yhteys Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman painopisteisiin:

- Osaaminen, tiedonvälitys, innovaatiot ja yhteistyö maaseudulla lisääntyvät sekä
- Maaseudun yritystoiminta monipuolistuu työllisyys, palvelut sekä vaikuttamisen mahdollisuudet paranevat

Hankkeen yhteys Kipinää Tunturi-Lappiin 2020 -kehittämisstrategian painopisteisiin:

- Paikalliset yhteisöt ja yrittäjyyden mahdollistaminen: Kylän viihtyisyyden ja hyvinvoinnin lisääminen, osaamisen kehittäminen ja kartoittaminen
- Nuoret: hankkeeseen osallistuu monipuolisesti myös kylän nuoria
- Läheltä käsin - luontolähtöiset palvelut ja tuotteet (käsityöt)
- Revontuliyrittäjyys - läntistä kehityskäytävää tukeva yrittäjyys (matkailuyritykset, kylämatkailu)

Hankkeen suunnittelussa on otettu mallia monesta muusta kylän kehittämishankkeesta ja yhteiskunnallista yrittäjyyttä on benchmarkattu mm. Lapin liiton Lappi – arktinen ja kansainvälinen menestyjä (EAKR) -hankkeen Social Economy -tilaisuuksissa. Kylän kehittämisideoita on löydetty

myös Leader Tunturi-Lappi ry:n, Leader Outokairan ja Leader Tornedalen 2020:n yhteishankkeen Original Lapland -hankkeen opintomatkoilta sekä mm. Osuuskunta Uurton toiminnasta.

b) hankkeen tavoitteet

Hankkeen tavoitteena oli tutustuttaa kyläläisiä ja mökkiläisiä toisiinsa, löytää uusia kylän kehittäjiä, lisätä kylän yhteisöllisyyttä, parantaa kyläkuva ja maisemanhoitoa sekä kylän saavutettavuutta ja edistää uuden yritystoiminnan syntymistä kylään sekä lisätä olemassa olevien yritysten elinvoimaa. Kyläläiset oppivat kestävän kehityksen mukaista elämää muun muassa kierrättämällä ja huolehtimalla omasta elinympäristöstään. Yhtenä tavoitteena oli myös selvittää mahdollisuudet kylän yhteiskunnallisen yrityksen syntymiselle.

Hankkeen toimenpiteillä luotiin Ylläsjärven kylälle kehittämissuunnitelma, joka antaa suunnan kylän tulevaisuuden kestäväälle kehittämiselle. Kehittämissuunnitelmaa tehtiin muun muassa työpajoissa, joihin kutsutaan sekä kyläläisiä, yrityksiä että mökkiläisiä ja järjestämällä keskustelutilaisuuksia ja tapahtumia sekä yhteistä tekemistä, jossa tutustutaan toisiin. Tilaisuuksia järjestettiin monipuolisesti erilaisissa ympäristöissä, jotta kehittämiselle ja luovuudelle sekä yhteiselle mukavalle tekemiselle jäi tilaa. Monen tunnin istumiskokousten sijaan kehittämistä tehtiin muun muassa roskien keruun ja talkoiden yhteydessä ja sosiaalisen median avulla.

4.2. Toteutus

a) toimenpiteet

Hankesuunnitelmasta poiketen ja aikataulukiiireiden vuoksi hankkeen projektipäällikkö Johanna Koivumaa aloitti työt vasta kesäkuun 2019 eikä toukokuun 2019 alussa. Toukokuussa hankkeesta kuitenkin jo tiedotettiin aktiivisesti mm. kevätkokouksen sekä kylän roskienkeruutalkoiden yhteydessä.

Kesäkuussa kyläyhdistys järjesti ensimmäisen tapahtuman, Ylläsjärven kalastuskilpailut, jossa hanke projektipäällikköineen oli vahvasti mukana, niin tapahtuman suunnittelussa, järjestämisessä kuin purkamisessakin. Tapahtuma oli kyläyhdistykselle uusi ja hankkeen avulla tapahtumaan saatiin innostettua aivan uusia talkoolaisia ja osallistujia. Yhteistyötä tehtiin ensimmäistä kertaa myös Ylläsjärven metsästäjät ry:n kanssa. Tapahtumassa tuotiin esille lähiruuan merkitystä, opetettiin kyläläisiä kalojen käsittelyssä sekä pidettiin ideointityöpajoja kylän kehittämisestä ja hankkeen aikana järjestettävistä tilaisuuksista. Kalastuskilpailut onnistuivat hienosti ja ne

päätettiin järjestää joka vuosi kesäkuun toinen viikonloppu. Kyläläiset kokivat innostuneensa kotijärven antimista ja oppineensa nyt mm. fileroimaan haukia. Järven merkitys myös matkailun kehittämisessä tuli monessa puheenvuorossa ilmi ja kyläläiset päättivät alkaa talkoilla järven rantojen kunnostamiseksi ja järven saavutettavuuden parantamiseksi kesän aikana.

Hankkeelle perustettiin omat Facebook –sivut, joiden kautta hankkeesta tiedotetaan kylän omien FB-sivujen lisäksi. Hankkeesta tehtiin myös juttu Luoteis-Lappiin ja toisessa paikallislehti Kuukkelissa oli juttua kylän tapahtumista, joissa hanke on ollut mukana.

Kyläläisten ideointien perusteella hankkeessa alettiin suunnitella elokuulle Ylläsjärven kyläpäiviä, joissa kylän toimintaan innostetaan uusia asukkaita ja mökkiläisiä yhteisen tekemisen merkeissä. Projektipäällikkö selvitteli kesän aikana mm. maanomistajalupia, reittilinjauksia ja järven rannalle suunnitellun pyörien pumpparkin sijaintia ja toimintaa. Yhteistyötä tehtiin mm. pyöräilyseura Ylläksen Kampi 718 ry:n sekä 4H-liiton kanssa yhteisistä tapahtumista ja talkoista. Yhteydessä oltiin myös sekä Kolarin että Kittilän kuntien kanssa muun muassa kylän reitistöihin liittyen.

Elokuussa kyläyhdistys järjesti yhdessä hankkeen kanssa 11 päivää kestävät Ylläsjärven kyläpäivät, joiden aikana muun muassa kunnostettiin kylän leikkipuistoa, rakennettiin pyörille temppurata (pumppark) ja tehtiin ympäristötaidetta sekä maisemanhoitoa. Päivien tärkein teema oli kuitenkin ideoida ja kehittää kylää tulevaisuutta ajatellen. Tapahtuman aikana osallistujille oli tarjolla pientä purtavaa ja kaikessa otettiin huomioon jätteen kierrätys ja lähiruoka. Kyläyhdistys järjesti elokuussa myös perinteiset Lasten olympialaiset, joihin ideoitiin hankkeen kautta uutta toimintaa, mm. valokuvasuunnistus, jossa tutustuttiin samalla kylän vanhoihin rakennuksiin. Tapahtumiin ja työpajoihin osallistui niin paljon väkeä, että koko hankkeen ajalle suunniteltu vastikkeettoman työn osuus saatiin katettua jo näillä tilaisuuksilla.

Syyskuun aikana hankkeessa on suunniteltu tulevia toimenpiteitä kesän tapahtumista ja työpajoista saaduilla ideoilla, autettu Ylläslompolon alueeseen liittyvien kunnostustöiden suunnittelussa, valmisteltu maksuhakemusta ja tehty alustavaa kartoitusta mahdollisesta yritysryhmähankkeesta Ylläsjärven kylän Sport Resort Ylläksen alueen yritysten kesken.

Lokakuun aikana hankkeessa on kerätty yhteen tietoa kylästä, historiasta, ajankohtaisista ja kyläläisille ja matkailijoille tärkeistä asioista ja koottu niitä kylän nettisivuille houkuttelemaan uusia asukkaita sekä antaman tietoa kylästä mm. koululaisten käyttöön.

Marraskuussa viimeisteltiin nettisivujen historiikkiosio ja suunniteltiin joulukuulle uudenlaista matalankynnyksen pikkujoulutapahtumaa sekä käytiin läpi kylän talvi- ja kesäreittien korjaustarpeita ja uusia reittilinjauksia.

Joulukuussa pidettiin kyläyhdistyksen hallituksen kokous ja yleinen syyskokous, jossa hankkeesta ja toimenpiteistä tiedotettiin ja kehittämistarpeita kartoitettiin ja ideoitiin. Uusi puurojuhla - tyyppinen pikkujoulujuhla sai kyläläisiltä kiitosta ja vastaavanlainen päätettiin jatkossakin järjestää. Aikaisemmin osallistuminen pikkujouluillallisiin on ollut iso rahallinen panostus.

Tammikuussa 2020 projektipäällikkö osallistui Ylläksen Ystävät ry:n kokoukseen esittelemään Ylläsjärven kylää ja ajankohtaisia asioita. Mökkiläisille kerrottiin osallistumismahdollisuuksista kylän talkoihin ja tapahtumiin ja monet kertoivat yllättyneensä kuinka vireä kylä Ylläsjärvi on. Tiedottamista mökkiläisille tarvitaan lisää. Mökkiläisyhdistys myös ryhtyi kyläyhdistyksen kannatusjäseneksi.

Kolarin kunnan kanssa pidettiin palaveri kylän akuutista asunto- ja tonttitilanteesta ja Kittilän kunnan edustajat taas kutsuttiin vierailulle Ylläsjärven Kittilän puolelle kylää. Keskusteluissa nostettiin esille lasten mahdollisuus käydä lähikouluun, vaikka se sijaitseekin eri kunnassa. Projektipäällikkö oli yhteydessä myös Kolarin kuntaan ja asia eteni vihdoinkin päätöksentekoon; heinäkuussa 2020 Kolarin ja Kittilän kunta sopivat, että Ylläsjärven Möykkysen, Rajalammentien ja Ahvenkankaan alueella asuvien lasten lähikouluksi määriteltiin Ylläsjärven koulu.

Kyläyhdistys päätti myös osallistua Leader Tunturi-Lappi ry:n Omavaraisuutta Kyliin - teemahankehakuun ja hakemusta valmisteltiin tammikuun aikana. Kyläyhdistyksen lammasaitojen rakennushanke sai myönteisen päätöksen.

Helmikuussa valmisteltiin kyläkyselyä kehittämissuunnitelmaa varten, kartoitettiin ja suunniteltiin kevään ja kesään talkoita ja tapahtumia sekä kyläyhdistyksen mahdollisuuksia palkata kylän nuoria kesätyöntekijöiksi. Kyläyhdistys päätti hakea Avoimet Miljööt -hankkeeseen ja pääsikin mukaan kartoittamaan potentiaalisen kylätalon kuntoa. Lisäksi päätettiin hakea Vuoden Lappilainen Kylä 2020 -kilpailuun.

Maaliskuun aikana kehittämissuunnitelmaa varten tehtiin selvityksiä mm. liikenneyhteyksistä, kierrätyksestä, reittitarpeista ja vapaa-ajan kerhotoiminnasta sekä käytiin läpi kyläkyselyn tuloksia. Sport Resort Ylläksen yrittäjien kanssa ideoitiin yritysryhmähanketta, joka päättyi hankehakuun ja sai myöhemmin myös myönteisen päätöksen. Hankkeessa oli tarkoitus järjestää pilkkitapahtuma

maaliskuun lopulla, mutta se peruttiin koronan vuoksi. Ylläksen latujenhoito lopetettiin poikkeuksellisesti kesken kauden ja hankkeessa selvitettiin kyläyhdistyksen mahdollisuuksia latujen ylläpitoon paikallisille. Tästä saatiin idea pop-up latujen tekoon tulevillekin talville, jotta matkailijoita ja kyläläisiä saadaan tutustumaan kylällä uusiin paikkoihin.

Huhtikuun alussa koronavirusepidemian vuoksi hanketta päätettiin jatkaa elokuun loppuun, jotta kaikki hankkeen toimenpiteet saadaan tehtyä. Kyläyhdistys haki Euroopan Unionin Smart Village -verkostoon ja pääsi mukaan Come Along! -prosessiin, joka auttaa kylää erilaisten älykkäiden ratkaisujen etsimisessä Euroopan laajuisesti. Lisäksi kylä osallistui Latvian kylien vetämään kv-hankehakemuksen tekoon, joka ei päässyt rahoitukseen saakka, mutta antoi kokemusta ja ideoita kansainväliseen kylä- ja hankeyhteistyöhön. Huhtikuussa suunniteltiin myös kesäkuista Avoimet kylät -päivää, joka järjestettäisiin verkossa, ja pidettiin myös hankkeen 2. ohjausryhmän kokous.

Toukokuussa valmisteltiin Leader Tunturi-Lappi ry:n Kylät Koreaksi -teemahanketta, jossa kylän ympäristötaidepolun varten hankittaisiin opastuskylttejä ja -viittoja sekä maitolaituri infopisteeksi. Lisäksi toukokuussa pidettiin kyläyhdistyksen hallituksen kokous ja yleinen kevätkokous sekä roskienkeruutalkoot, joiden yhteydessä esiteltiin ja kerättiin vielä ideoita kehittämissuunnitelmaan ja saatiin kerättyä viimeiset hankkeen talkootunnit.

Kesäkuussa projektipäällikkö ei tehnyt hankkeelle työtunteja, mutta silloin kylällä talkoitiin Avoimet kylät -päivän kylävideoita. Kesäkuussa Ylläsjärvellä aloitettiin Lapin ELY-keskuksen EU:n maaseuturahoituksen rahoittaman valokuituverkon rakentaminen, mikä piti kyläläiset kiireisinä koko kesän ajan. Heinäkuussa projektipäällikkö teki vielä selvityksiä ja toimenpiteitä kehittämissuunnitelmaa varten ja kirjoitti sitten kehittämissuunnitelmaluonnoksen kommenteille kyläyhdistyksen hallitukselle, joka käsitteli sitä elokuun kokouksessaan.

Kesällä ja syksyllä 2020 kyläyhdistyksen kaikki tapahtumat peruttiin koronan vuoksi ja kylän resurssit ja talkotoiminta keskittyi lähes täysin valokuidun rakentamiseen, lukuunottamatta roskien keruuta, lammasaidan rakentamista ja järven hoitokalastusta ja niittoa.

b) aikataulu

Koronavirusepidemia muutti hankkeen alkuperäistä aikataulua sekä projektipäällikön osa-aikaista työaika. Hanke alkoi 1.5.2019 ja hankeaikaa jatkettiin 31.8.2020 saakka alkuperäisen 30.4.2020 sijaan. Hankkeen alkuperäisen aikataulun mukaan projektipäällikkö olisi pitänyt aloittaa työnsä jo

toukokuun alusta. Kyläyhdistyksen hallituksen aikatauluista johtuen, projektipäällikkö valittiin vasta toukokuussa ja hän aloitti työt kesäkuun alussa. Projektipäällikkö teki hankesuunnitelman mukaista osa-aikaista (60%) työaikaa kesä-helmikuun, maaliskuussa 80%, huhti-toukokuussa 20% ja heinäkuussa 50%. Näin yhden kuukauden palkkaresurssi, joka jäi toukokuulta käyttämättä, tuli hankkeen aikana käytettyä tehokkaasti.

d) toteutuksen organisaatio

Hanke toteutettiin kyläyhdistyksen hallituksen, kylän talkoolaisten (asukkaat, yritykset ja mökkiläiset) ja hankkeelle palkatun osa-aikaisen projektipäällikön yhteistyöllä. Projektipäälliköksi palkattiin innostava, kylän ja kehittämisen tunteva ja kokenut hankeosaaja, joka hoiti EU-hankkeisiin liittyvät byrokraatit yhdessä yhdistyksen kirjanpitäjän ja hallituksen kanssa. Projektipäällikön osaamisen oli tärkeä jäädä kylän käyttöön myös hankkeen päättymisen jälkeen. Projektipäällikkö piti tiivistä yhteyttä kylän yrityksiin, Kolarin ja Kittilän kuntiin, Ylläksen matkailuorganisaatioihin sekä muihin sidosryhmiin sekä osallistui aktiivisesti tilaisuuksiin, jotka veivät hankkeen tavoitteita eteenpäin ja vei viestiä ja jalkautti osaamista kylälle.

Hankkeen vastuuhenkilönä toimii kyläyhdistyksen puheenjohtaja Riikka Miettinen ja yhteyshenkilönä sekä projektipäällikkönä kyläyhdistyksen hallituksen sihteeri Johanna Koivumaa. Hankkeen ohjausryhmään kuuluvat Ylläsjärven Kyläyhdistys ry:n hallituksen varapuheenjohtaja Annika Mannersuo, hallituksen jäsen Esa Lompolojärvi sekä rahoittajan edustajat Leader Tunturi-Lappi ry:stä.

Projektipäällikkö informoi hankkeen kulusta myös kyläyhdistyksen hallitusta, johon kuuluvat lisäksi Nina Forsell ja Janne Raittimo (kunnanvaltuutettu, Kolarin kunta) sekä varajäsenet Mika Ravelin, Mirja Kuivala, Aarni Valkonen, Mikael Mannersuo sekä Heikki Juuso.

e) kustannukset ja rahoitus

Hankkeelle ei hankesuunnitelmasta poiketen haettu ennakkomaksatusta projektipäällikön palkkakustannusten kattamiseen vaan kyläyhdistys on pystynyt maksamaan palkat tilillä olevilla varoilla. Ensimmäinen maksuhakemus tehtiin lokakuuhun 2019 saakka ja maksuhakemus lähetettiin joulukuun 2019 alussa. Ensimmäinen ohjausryhmän kokous pidettiin lokakuun 2019 lopussa ja siinä käytiin läpi hankkeen maksuhakemus sekä hankkeen eteneminen.

Toinen ja samalla loppumaksuhakemus tehdään hankkeen päätyttyä syyskuun 2020 aikana. Hankkeen kustannusarvio on pitänyt ja hankkeelle varattu rahoitus on mennyt suunnitelmien mukaan. Vastikkeetonta työtä on saatu kerrytettyä niin ikään suunnitelmien mukaan.

f) raportointi ja seuranta

Hankkeesta on raportoitu säännöllisesti hankkeen ohjausryhmää sekä Ylläsjärven kyläyhdistyksen hallitusta. Hankkeesta on tehty 2 lehtijuttua ja hanke on ollut esillä myös Facebookissa Ylläsjärven kylän ilmoitustaululla sekä Ylläsjärvi, Lapland, Finland -sivulla. Hanketta on esitelty mm. mökkiläisten Ylläksen Ystävät ry:n tilaisuudessa tammikuussa 2020. Hankkeen 1. maksuhakemuksen yhteyteen kirjoitettiin väliraportti ja tämä loppuraportti toimii myös osana hankkeen raportointia.

g) toteutusolehdukset ja riskit

Hankkeen toteuttamisen riskinä oli, että hanke ei jostain syystä tavoita kylän uusia asukkaita ja uusia kylätoimijoita. Tähän riskiin varauduttiin hyvällä tiedottamisella ja innostamisella sekä suunnittelemalla tilaisuudet ja koko kylän kehittäminen mahdollisimman houkuttelevaksi ja merkitykselliseksi. Jo ensimmäisenä kesänä hankkeelle saatiin kerättyä talkootunteja lähes koko rahoituksen kattamiseksi. Koronaepidemiaa tuskin kukaan olisi osannut ennustaa hankkeen riskeiksi, mutta hankkeessa hyödynnettiin etäyhteyksiä ja hankkeelle haettiin koronan vuoksi myös jatkoaikaa, jotta kehittämissuunnitelma saatiin kirjoitettua. Muutamia tapahtumia jouduttiin koronan vuoksi perumaan, tärkeimpänä Ylläsjärven yrittäjyyden mahdollisuudet ja kylän yhteiskunnallisen yritystoiminnan kehittäminen. Tätä toimintaa kuitenkin pitää ehdottomasti tulevaisuudessa edelleen kehittää ja kokeilla järjestää tapahtuma uudelleen.

Hanke onnistui tavoittamaan täysin uusia toimijoita kuten uusia asukkaita ja mökkiläisiä ja yhteistyötä on tehty myös toisten yhdistysten kanssa.

Yhtenä riskinä oli tietysti myös rekrytoinnin onnistuminen ja työntekijän jaksaminen, ettei hankkeesta tule kylän toiveiden tynnyri, jossa osa-aikaisena työskentelevä projektipäällikkö uupuu kaiken kehittämisen keskellä. Projektipäällikkö on kokenut, että työ oli erittäin antoisaa ja osa-aikaisena töitä jaksoi tehdä hyvin. Projektipäällikkö on saanut mielestään innostettua uusia toimijoita ja kyläläisiä kylän toimintaan mukaan.

Kyläyhdistyksen hallituksella ja hankkeen ohjausryhmällä oli merkittävä rooli valvoa hankkeen toteutumista.

4.3. Yhteistyökumppanit

Hanke on tehnyt yhteistyötä Ylläsjärven kylän yritysten kanssa mm. Eelin kauppa, Aurora Estate, Jemessport. Yhdistysyhteistyötä on tehty mm. kalastuskilpailuissa Ylläsjärven Metsästäjät ry:n kanssa, pyöräparkin suunnittelussa Ylläksen Kampi 718 ry:n kanssa, ympäristötaiteen tekemisessä Kolarin 4H-kerhon kanssa ja Ylläksen Matkailuyhdistyksen kanssa on suunniteltu reitistöasioita. Visit Ylläksen kanssa on keskusteltu kylän markkinoinnista ja Metsähallituksen Luontopalveluiden kanssa kyläyhdistys solmi yhteistyökumppanuussopimuksen mm. Pallas-Yllästunturin kansallispuiston näkyvyydestä kylässä. Hankkeen projektipäällikkö kutsuttiin puhumaan alueen mökkiläisyhdistyksen, Ylläksen Ystävät ry:n tilaisuuteen

Kolarin ja Kittilän kuntien kanssa on suunniteltu mm. yhteisiä reittejä ja elinvoimapalvelujen kanssa pohdittu yleisesti kylän kehittämistä. Lapin ELY-keskus on ollut aktiivinen järven kunnostukseen liittyvissä asioissa sekä yritysryhmähankkeen suunnittelussa. Leader Tunturi-Lappi ry:n kanssa on pohdittu tulevaisuuden kehittämishankkeita.

4.4. Tulokset ja vaikutukset

Hankkeen isoimpana tuloksena kirjoitettiin Ylläsjärven kylän ja ympäristön kehittämissuunnitelma, jossa on määritelty laajasti lyhyen ja pitkän tähtäimen kehittämistoimenpiteitä sekä kuntien ja kylän yhteistyötä ja vastuita. Hankkeen aikana tehtiin myös paljon muuta kehittämistyötä ja tuloksina saatiin kylälle jo esimerkiksi uusia reittejä sekä yhteistyötä mökkiläisten ja Kittilän kunnan kanssa.

Hankkeessa ideoitiin kylälle uusia tapahtumia kuten kalastuskilpailut ja Ylläsjärven kyläpäivät, jotka saavuttivat suuren suosion ja vakiinnuttivat paikkansa kylän tapahtumien joukossa. Myös olemassa olevia tapahtumia muokattiin niin, että esimerkiksi perinteisten istumakokousten sijaan kylän asioita käytiin läpi talkoiden yhteydessä ja tapahtumien yhteyteen lisättiin talkoita. Kyläpäivien yhteydessä rakennettiin pyöräpumppparkki sekä Ylläsjärven kulttuuri- ja

ympäristötaidepolkua. Pikkujoulut saivat hyvän vastaanoton, kun niiden konseptia muutettiin edullisemmaksi puurojuhlaksi illallisten sijaan.

Hankkeen ansiosta kyläyhdistys pystyi paremmin suunnittelemaan tulevaisuuden toimintaansa ja haki Leader Tunturi-Lappi ry:n teemahankerahoitusta kahteen eri projektiin, jotka vievät myös kylän kehittämissuunnitelman toimenpiteitä eteen päin. Hankkeessa saatiin innostettua Sport Resort Ylläkselle yritysryhmähanke, joka sai myönteisen rahoituspäätöksen ELY:ltä. Lisäksi innostuttiin kokeilemaan kansainvälistä hanketoimintaa ja osallistumaan Euroopan Unionin Smart Rural -toimintaan. Yksi tärkeä hankkeen kautta syntynyt idea on myös lumenpudotustalkoilla kerättävä raha kyläyhdistyksen nuorten kesätyöntekijöiden palkkaamiseen.

Yhtenä hankkeen tuloksena voidaan pitää myös Ylläsjärven kylän valitsemista Vuoden 2020 lappilaiseksi kyläksi.

Myös naapurikylät ovat huomanneet Ylläsjärven kylän vireän kehittämistoiminnan ja pyytäneet apua vastaavanlaisen hankkeen suunnittelemiseksi.

Ylläsjärven koulun kierrätystarpeista saatiin hankkeen avulla vietyä viestiä Kolarin kuntaan. Myös kyläyhdistyksen järjestämien tapahtumien yhteydessä opastettiin kierrättämään kaikki tapahtuman järjestämisestä syntyneet jätteet. Muovinkeräyspistettä ei kylälle kuitenkaan onnistuttu hankkeen aikana hankkimaan, mutta tarve on kirjattu kehittämissuunnitelmaan ja asiaa pyritään viemään Kolarin kunnan kanssa eteenpäin. Ringin kierrätyspisteen sekajäteastioihin kyläyhdistys talkoili kannet, jotta linnut eivät pääse enää roskia levittämään.

5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Tämän tyyppinen kylän kehittämishanke, jossa projektipäällikkö pystyy keskittymään hankkeen toimenpiteisiin osa-aikaisesti on tehokas ja tulokellinen. Hankkeen kustannusarvio pysyy maltillisena, hankkeelle osoitetut työtunnit käytetään kustannustehokkaasti eikä hankkeessa lähdetä rönsyilemään liikaa. Kylälle onkin suunniteltu kehittämishankkeelle jatkoa, jossa osa-aikainen (30%) projektipäällikkö keskittyy kehittämissuunnitelman toimenpiteiden toteuttamiseen ja esiin nousseeseen kylän kokoontumispaikan eli kylätalon ja yhteiskunnallisen yrittäjyyden

mahdollistamiseen. Hankkeelle on suunniteltu haettavan rahoitusta Leader Tunturi-Lappi ry:n kautta, mutta hakijatahoa on vielä selvitettävä; se riippuu potentiaalisen kylätalon omistussuhteista. Lisäksi tarvetta on investointihankkeelle, jossa kylätaloa rakennettaisiin ja kunnostettaisiin.

Syksyn ja tulevan talven aikana hankkeessa tehtyä kehittämissuunnitelmaa tullaan esittelemään laajasti sekä kylässä että kunnissa. Kehittämissuunnitelma on myös erittäin tärkeässä roolissa Kolarin kunnan Ylläs III -hankkeessa, jossa alueelle päivitetään osayleiskaava ja tehdään koko Yllästä koskeva strategia vuodelle 2040.

On tärkeää, että kyläyhdistyksen hallitus sitoutuu kehittämissuunnitelman toteutumisen eteenpäin viemiseksi ja säännölliseen seurantaan.

6. Allekirjoittajat ja päiväys

Ylläsjärvellä 31.8.2020

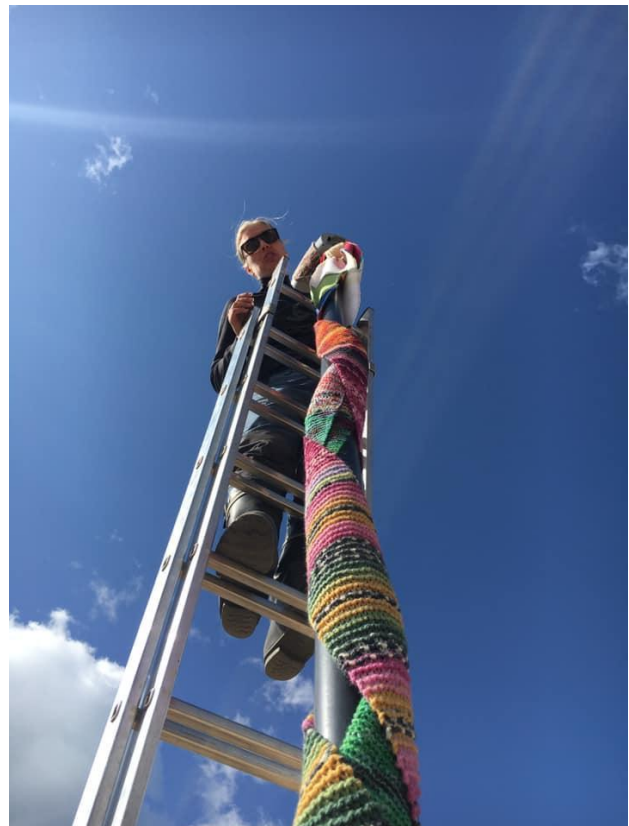
Riikka Miettinen

Johanna Koivumaa

Kuvia:

Ylläsjärven rannalle ideoitu ja toteutettu piknikpuisto

Ympäristötaidetta polun varteen: pajusydän ja pitkä kaulaliina

Ylläsjärven kyläpäivillä elokuussa 2019 ideoitiin ja kehitettiin kylää talkoilun ja tapahtumien lomassa.